

Osnovna škola „Vladimir Nazor“ Komletinci

PROTOKOL ZAŠTITE PRAVA UČENIKA TE PRIJAVE SVAKOG KRŠENJA TIH PRAVA NADLEŽNIM TIJELIMA

Postupanja školske ustanove

Postupanja školske ustanove temelje se na:

1. Pravilniku o načinu postupanja odgojno- obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima
2. Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima
3. Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja
4. Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi
5. Statutu škole

Školska ustanova obvezna je posebno skrbiti o ostvarivanju prava učenika u slučajevima svih oblika nasilja, spolne zloupotrebe, zanemarivanja, odgojne zapuštenosti, nehajnog postupanja, zlostavljanja i izrabljivanja.

Zaštita prava učenika ostvaruje se:

1. Sprječavanjem nasilja
2. Prijavom povrede prava učenika stručnim tijelima školske ustanove i nadležnim tijelima izvan školske ustanove
3. Postupanjem stručnih tijela školske ustanove prema žrtvama nasilja i kršiteljima prava učenika
4. Postupanjem školske ustanove u suradnji s nadležnim tijelima izvan školske ustanove prema žrtvama nasilja i kršiteljima prava učenika
5. Preventivnim programima koji su sastavni dio godišnjeg plana i programa rada i školskog kurikula:
 - a) provode se integrirano u neposrednome odgojno obrazovnom radu, kroz posebne projekte, roditeljske sastanke
 - b) najmanje jednom godišnje treba planirati i ostvariti teme vezane uz prevenciju nasilja i zaštite prava učenika
 - c) najmanje jednom u dvije godine treba organizirati edukaciju pružanja pomoći te osposobljavanja odgojno – obrazovnih radnika za pružanje pomoći učenicima sa zdravstvenim teškoćama

IZRAVNO POSTUPANJE U SLUČAJEVIMA NASILJA:

1. Zaustaviti i prekinuti nasilno postupanje
 2. Odmah obaviti razgovor sa žrtvom nasilja, ako je to moguće i pružiti svaku moguću potporu. U slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, razgovor će se obaviti čim to bude moguće.
 3. Što žurnije obaviti razgovor s počiniteljem nasilja. U slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, razgovor će se obaviti čim to bude moguće.
 4. Ako je riječ o učenicima s teškoćama treba poštovati sve posebnosti vezane uz teškoće.
 5. Ako je potrebno, odmah osigurati liječničku intervenciju (osigurati pratnju djeteta do dolaska roditelja – dežurni učitelj) ili pomoći hitne medicinske službe te postupiti po njihovo preporuci
 6. Odmah o nasilju obavijestiti roditelje i žrtve i počinitelja nasilja (razrednik, dežurni učitelj, pedagog ili ravnatelj) i upoznati ih sa svim činjenicama i okolnostima te aktivnostima koje su poduzete i koje će se poduzeti. Roditeljima žrtve nasilja dati obavijesti o mogućim oblicima stručne pomoći, a roditelje počinitelja nasilja posavjetovati, uputiti na stručnu pomoć u školi i izvan nje, izvijestiti ih o obvezi škole da slučaj prijave nadležnim tijelima.
7. Ovisno o karakteru nasilnog postupanja i saznanjima počinitelja nasilja izvijestiti:
- a) Ured državne uprave
 - b) Zavod za javno zdravstvo područne samouprave u djelatnosti školske i sveučilišne medicine
 - c) Tim školske medicine
 - d) Nadležnu policijsku postaju
Tijekom razgovora predstavnika policije s učenicima žrtvama ili počiniteljima nasilnog ponašanja obvezno treba biti prisutan roditelj učenika. Ukoliko roditelj ne može ili ne želi nazočiti razgovoru s predstavnikom policije, uz njegovo odobrenje razgovor u školskim prostorima može se obaviti u nazočnosti ravnatelja ili odgojno – obrazovnog radnika kojeg odredi ravnatelj (razrednik)
Do dolaska roditelja s učenikom će biti dežurni učitelj.
 - e) Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja (obrazac)
- Nadležne institucije obvezne su izvijestiti školsku ustanovu o poduzetim mjerama.
8. Izreći pedagoške mjere u skladu sa zakonom, Pravilnikom o kriterijima izricanja pedagoških mjer i Statutom škole

Obilježja nasilja:

1. Namjera da se nanese ozljeda ili šteta
2. Trajanje negativnih postupaka
3. Potreba iskazivanja nadmoći
4. Iskorištavanje ranjivosti žrtve
5. Izolacija žrtve
6. Izazivanje posljedica

Obilježja sukoba:

1. Nema ustrajanja na vlastitom stavu
2. Postoje razlozi sukoba (bez obzira jesu li racionalni ili iracionalni)
3. Prihvata se mirenje
4. Slobodno se pregovara oko pomirbe interesa
5. Spremnost da se izadje iz konfrontacije

OBAVEZE ŠKOLSKE USTANOVE:

1. učenicima treba osigurati zaštitu prava propisanih Ustavom Republike Hrvatske, konvencijama, zakonima i provedbenim propisima
2. učenicima treba osigurati provedbu programa kojima se promiče zaštita njihovih prava, sigurnost i zdravlje
3. školska ustanova obvezna je posebno skrbiti o ostvarivanju prava učenika u slučajevima svih oblika nasilja, spolne zlouporabe, zanemarivanja, odgojne zapuštenosti, nehajnog postupanja, zlostavljanja i izrabljivanja
4. informirati roditelje o postupanju u slučaju povrede prava učenika
5. u slučaju ponovljenoga nasilnog postupanja učenika školska ustanova obvezna je bez odgode, a u suradnji s liječnikom školske medicine i nadležnim centrom za socijalnu skrb, uputiti učenika koji je počinio nasilje na postupak procjene rizičnosti ponašanja, mentalnog i fizičkog zdravlja te obiteljskih prilika
6. obavijestiti učenike o pravilima sigurnosti u školskom prostoru i mogućnostima njihove zaštite
7. na primjeru način obavijestiti učenike s teškoćama o pravilima sigurnosti u školskom prostoru i mogućnostima njihove zaštite
8. u školskom kurikulu i godišnjem planu i programu planirati aktivnosti kojima će učenicima omogućiti stjecanje znanja, vještina i sposobnosti vezanih uz zaštitu i spašavanje u kriznim situacijama
9. ugraditi filtre koji sprječavaju pristup stranicama s neprimjerenim sadržajima, osim ako isti već nisu realizirani preko CARNet-a
10. obavijestiti učenike i roditelje o pravilima sigurne uporabe suvremenih tehnologija, osobito mobitela i interneta
11. informirati učenike i roditelje o posljedicama neprimjerene komunikacije na društvenim mrežama (vrijeđanje, sramoćenje, kleveta, javni linč, objava fotografija, videozapisa i sl.) te o načinima postupanja školske ustanove vezano uz nasilje u elektroničkim medijima u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima
12. u slučajevima učenikova učestalog kršenja Kućnog reda, obavijestiti roditelje učenika, nadležni tim školske medicine i nadležni centar za socijalnu skrb te u dogовору s nadležnim tijelima osigurati pomoć učeniku i roditelju
13. ako učenici školske ustanove učestalo krše Kućni red, školska ustanova organizirat će dodatne edukacije učenika i roditelja sukladno potrebama na razini razrednog odjela ili cijele školske ustanove. Edukacije učenika i roditelja mogu se provoditi u suradnji s nadležnim institucijama, udrušama i lokalnom zajednicom.
14. donijeti i provoditi školske preventivne programe u sklopu redovite nastave, sata razrednika, školskih i razrednih projekata, predavanja i drugih aktivnosti koje organizira školska ustanova. Provedba ovih programa može se ostvariti u suradnji s drugim institucijama, tijelima, obiteljskim centrima i udrušama koje se bave zaštitom djece.

15. u sklopu stručnog usavršavanja odgojno – obrazovnih radnika najmanje jedanput godišnje planirati i ostvariti teme vezane uz prevenciju nasilja i zaštite prava učenika
16. najmanje jedanput u dvije godine u suradnji s nadležnim institucijama organizirati edukaciju pružanja prve pomoći te osposobljavanja odgojno – obrazovnih radnika za pružanje pomoći učenicima sa zdravstvenim teškoćama u skladu s potrebama učenika

OBAVEZE RAVNATELJA:

1. ravnatelj je dužan upoznati odgojno – obrazovne radnike s **informativni popisom propisa kojima su uređena prava učenika i popis vrsta i oblika nasilja**
2. u slučaju da je prava učenika povrijedio radnik školske ustanove, ravnatelj je odmah obvezan pozvati radnika, utvrditi činjenice, a u slučaju potrebe izvjestiti i nadležne institucije , odnosno postupiti sukladno propisima
3. osigurati učeniku zaštitu u slučajevima povrede njegovih prava
4. u slučajevima sumnje da je došlo do nasilnog postupanja ravnatelj je u suradnji s nadležnim institucijama i tijelima obvezan pokrenuti postupak radi zaštite prava učenika
5. ravnatelj je obvezan na zahtjev policije ustupiti dokumentaciju te pružiti saznanja o povredi prava učenika
6. ravnatelj je obvezan svaku pritužbu razmotriti i postupiti u skladu s propisima
7. svaki radnik školske ustanove obvezan je izvjestiti ravnatelja ili stručnog suradnika školske ustanove o slučajevima nasilnog postupanja odgojno – obrazovnih radnika ili drugih radnika školske ustanove ili drugih odraslih osoba prema učeniku ili učenika prema odrasloj osobi. Ravnatelj će poduzeti sve mjere da se zaustavi nasilno postupanje te odmah pozvati policiju
8. ravnatelj je s osnivačem školske ustanove obvezan omogućiti učenicima rad u sigurnom okruženju
9. staviti izvan uporabe prostor opasan po život i zdravlje učenika i radnika školske ustanove dok se ne stvore potrebni uvjeti za siguran rad
10. odmah poduzeti mjere otklanjanja manjih nedostataka koji bi mogli ugroziti život i zdravlje učenika i radnika školske ustanove
11. u slučaju većih nedostataka zatražiti njihovo uklanjanje od osnivača školske ustanove ili nadležne javne službe
12. obavijestiti osnivača školske ustanove, ured i roditelje o nemogućnosti održavanja nastave
13. u skladu s kućnim redom školske ustanove, ravnatelj je obvezan odrediti dežurstvo odgojno – obrazovnih i drugih radnika na ulazu u školsku ustanovu i u svim unutarnjim i vanjskim prostorima školske ustanove kada ih koriste učenici. **Kućni red i popis dežurnih učitelja mora biti javan i dostupan učenicima, uz mogućnost prilagodbe za učenike s teškoćama**
14. osigurati da se na vidnome mjestu pri ulasku u prostor, kao i u unutrašnjosti prostorija, istakne obavijest da se prostor nadzire sustavom tehničke zaštite

15. imenovati osobu za zaštitu osobnih podataka i osobu za pristup informacijama
16. najmanje dva puta rijekom školske godine izvijestiti Učiteljsko vijeće, Vijeće roditelja i Školski odbor o stanju sigurnosti, provođenju preventivnih programa te mjerama poduzetima u cilju zaštite prava učenika.

OBVEZE ODGOJNO – OBRAZOVNIH RADNIKA:

1. trebaju se upoznati s informativni popisom propisa kojima su uređena prava učenika i popis vrsta i oblika nasilja
2. svaki radnik školske ustanove obvezan je, bez obzira na način na koji je došao do saznanja o mogućoj povredi prava učenika, odmah o tome izvijestiti prvo razrednika ili stručnog suradnika školske ustanove koji će o događaju i poduzetim mjerama izvijestiti ravnatelja
3. osigurati učeniku zaštitu u slučajevima povrede njegovih prava
4. u slučaju sumnje na počinjenje kaznenog djela odgojno – obrazovni radnici obvezni su osigurati da tragovi i dokazi počinjenoga kaznenog djela koji se nalaze u školskoj ustanovi do dolaska policije ne budu uništeni, skriveni, izmijenjeni ili otuđeni s mjesta događaja
5. odgojno – obrazovni radnici su obvezni na zahtjev policije ustupiti dokumentaciju te pružiti saznanja o povredi prava učenika
6. obavezno moraju učenike poučiti o njihovim pravima i načinu postupanja u slučaju povrede tih prava, a osobito o postupanju u slučajevima nasilničkog ponašanja
7. u slučajevima da odgojno – obrazovni radnici nisu u mogućnosti osigurati zaštitu prava učenika obvezni su o tome izvijestiti stručnog suradnika koji će mu pomoći u rješavanju pritužbe učenika
8. svaki radnik školske ustanove obvezan je izvijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika školske ustanove o slučajevima nasilnog postupanja odgojno – obrazovnih radnika ili drugih radnika školske ustanove ili drugih odraslih osoba prema učeniku ili učenika prema odrasloj osobi
9. dežurni učitelj ili stručni suradnik dužan je ispuniti obrazac za prijavu nasilnog postupanja u odgojno –obrazovnim ustanovama, osim u slučaju sukoba vršnjaka. Sukob treba evidentirati na poseban, školski obrazac.
10. upozoriti učenika koji je počinio nasilje na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja te ga savjetovati i poticati na promjenu takvoga ponašanja
11. obratiti posebnu pozornost upućuje li izjava učenika koji je počinitelj nasilja na sumnju da je on žrtva zanemarivanja, odgojne zapuštenosti ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje i o tome obavijestiti ravnatelja koji će izvijestiti nadležni centar za socijalnu skrb, a u sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju

12. obratiti posebnu pozornost upućuje li izjava učenika koji je počinitelj nasilja na učestale ili viševrsne propuste u njegovu odgoju odnosno na sumnju da je on žrtva zanemarivanja, odgojne zapuštenosti ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje i o tome obavijestiti ravnatelja koji će odmah izvjestiti nadležni centar za socijalnu skrb i zatražiti da isto tijelo u skladu sa svojim ovlastima dodatno procijeni stanje te prema svojoj procjeni pokrene predviđene postupke obiteljsko-pravne zaštite toga maloljetnog djeteta, a u sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvjestiti policiju
13. izvjestiti roditelje učenika koji je počinio nasilje o događaju te naglasiti neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene ponašanja djeteta te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć u školi ili izvan nje (nadležni tim školske medicine, centar za socijalnu skrb, obiteljski centar i slična obiteljska savjetovališta, kao i ustanove koje se bave zaštitom djece), izvjestiti ih o dužnostima postupanja školske ustanove koje proizlaze iz propisa vezanih uz obiteljsko-pravnu zaštitu maloljetne djece
14. u slučaju vršnjačkog nasilja odgojno-obrazovni radnici obvezni su organizirati razgovore, radionice ili savjetovanja za učenike s ciljem pomirenja učenika, stvaranja prijateljskog okruženja, razvoja tolerancije, poštovanja različitosti te primjene nenasilne komunikacije.
15. u slučaju povrede prava na zaštitu od diskriminacije odgojno-obrazovni radnici obvezni su postupati u skladu sa Zakonom o suzbijanju diskriminacije.
16. **o svim poduzetim aktivnostima i mjerama te svojim opažanjima odgojno-obrazovni radnici obvezni su voditi službene bilješke koje će u pisanim oblicima predati ravnatelju, a na zahtjev dostaviti drugim nadležnim tijelima.**
17. **izvjestiti ravnatelja o primjećenoj opasnosti za učenike i radnike u učionicama, kabinetima, dvoranama i na školskom igralištu**
18. izvjestiti roditelja o neprimjerenom ponašanju njegova djeteta, predložiti mogućnosti rješavanja uočenih problema u školi i izvan nje, te ih izvjestiti o odredbama Kućnog reda i Statuta škole vezano uz pravila ponašanja i pedagoške mjere
19. **najmanje jedanput godišnje provesti školski preventivni program na roditeljskom sastanku na kojem se roditeljima podnosi i izvješće ravnatelja o stanju sigurnosti, provođenju preventivnih programa i mjerama poduzetima u cilju zaštite prava učenika**

OBVEZE STRUČNOG SURADNIKA:

1. u slučajevima da odgojno – obrazovni radnici nisu u mogućnosti osigurati zaštitu prava učenika obvezni su o tome izvjestiti stručnog suradnika koji će mu pomoći u rješavanju pritužbe učenika te o tome pisano izvjestiti ravnatelja
2. dužan je ispuniti obrazac (u dogovoru s dežurnim učiteljem) za prijavu nasilnog postupanja u odgojno –obrazovnim ustanovama, osim u slučaju sukoba vršnjaka
3. na kraju svakog polugodišta provesti stručnu evaluaciju provedbe preventivnih programa

OBAVEZE UČENIKA:

1. učenici imaju pravo na pristup internetu na računalu školske ustanove samo u nazočnosti odgojno – obrazovnog radnika i uz njegovo odobrenje
2. učenik može koristiti uređaje kojima je moguć pristup mrežnom povezivanju i mrežnim komunikacijama tijekom odgojno – obrazovnog rada samo uz odobrenje odgojno – obrazovnog radnika
3. učenici su obvezni pridržavati se kućnog reda školske ustanove i primjereno se ponašati tako da ne ometaju rad i sigurnost drugih učenika i odgojno – obrazovnih radnika
4. učenici su obvezni predati predmete kojima ometaju odgojno – obrazovni rad te predmete opasne po život i zdravlje učenika (a njihovu upotrebu nije odobrio odgojno – obrazovni radnik) učitelju. Učitelj će ih predati (1.) razredniku ili (2.) stručnom suradniku ukoliko nema razrednika ili (3.) ravnatelju. Razrednik će pozvati roditelja i uručiti mu oduzete predmete, a ako je potrebno stručni suradnik ili ravnatelj obavijestit će i nadležnu policijsku postaju.
5. učenik je dužan pozitivno reagirati na upozorenje učitelja na neprimjereno ponašanje. Ukoliko ne reagira na takvo upozorenje, učitelj će pozvati (1.) razrednika ili (2.) stručnog suradnika ili (3.) osobu imenovanu za sprječavanje nasilja u školskoj ustanovi koji će razgovarati s učenikom i njegovim roditeljima

OBVEZE RODITELJA:

1. javiti se na poziv školske ustanove, a ako se više puta ne odazove pozivu, školska ustanova dužna je obavijestiti Ured i nadležni centar socijalne skrbi

PRAVA UČENIKA:

Učenici imaju pravo na:

- obaviještenost u svim pitanjima koja se na njih odnose
- savjet i pomoć u rješavanju problema, sukladno njihovim najboljim interesima
- poštovanje njihova mišljenja
- međusobnu pomoć
- pritužbe koje mogu predati učiteljima, stručnim suradnicima, ravnatelju i školskom odboru
- sudjelovanje u radu Vijeća učenika te u izradi i provedbi Kućnoga reda
- predlaganje poboljšanja odgojno – obrazovnog procesa i odgojno – obrazovnog rada

PRAVA ODGOJNO – OBRAZOVNIH RADNIKA:

1. pravo na neometani odgojno – obrazovni rad

PRAVA RODITELJA:

1. prijaviti povredu prava učenika u školskoj ustanovi odgojno – obrazovnom radniku ili ravnatelju
2. prijaviti razredniku, stručnom suradniku ili ravnatelju svako neprimjereno, neprofesionalno i neetično postupanje odgojno – obrazovnih radnika.

U Komletincima

Ravnateljica:

Katica Novoselac, prof.